LAUSUNTO
6.5.2021

Talousvaliokunta
00102 EDUSKUNTA

Asia: HE 46/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi vuosina 2021–2028

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt Kuopion alueen kauppakamarilta asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä laiksi valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi vuosina 2021-2028. Kuopion alueen kauppakamari kiittää mahdollisuudesta lausua ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

Kuopion alueen kauppakamari pitää hyvänä, että esitetty uusi, määräaikainen laki valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi pysyy pääosiltaan nykyisenkaltaisena ja muuttumattomana. Tämä on elinkeinoelämässä liiketoiminnan ennakoinnin ja toimintaympäristön pysyvyyden kannalta merkittävää.

Tavoitteet avustusjärjestelmän selkeyttämisestä, tehostamisesta ja vaikuttavuuden ovat kannatettavia. Yritykset toivovatkin erityisesti **hakuprosessin, maksatuksen ja raportoinnin yksinkertaistamista ja nopeuttamisesta**. Kuopion alueen kauppakamari pitää erittäin hyvänä esitystä siitä, että tuen maksatukseen otettaisiin käyttöön **ennakkomaksu** (14 §:n 3 momentti). Nykyisellään maksatus tapahtuu jälkikäteen edellyttäen yritykseltä vahvaa kassaa. Monen pk-yrityksen näkökulmasta tämä on voinut olla jopa este investoinnin toteutumiselle. Muissa EU-maissa investointitukia on mahdollista saada osittain etukäteen. Esitetty ennakkomaksu edistäisi yritysten investointihalukkuutta sekä pienentäisi riskejä erityisesti niiden yritysten kohdalla, joilla on investointihalukkuutta, mutta rahatilanne ei salli mittavia uudistuksia. Samassa yhteydessä poistettaisiin mahdollisuus saada avustusta kustannuksiin (esivalmistelutoiminpiteet), jotka ovat syntyneet ennen hankkeen alkamista. Tämän osalta vaikutuksia olisi seurattava ohjelmakaudella, ettei se kaventaisi yritysten tosiasiallista mahdollisuutta kehittämistoimenpiteisiin.

Esityksessä avustuksen myöntämisen edellytyksiin lisättäisiin kohta, että kehittämisavustusta myönnettäessä on huomioitava ympäristöön liittyvät näkökohdat (7 §:n 3 momentti). Toimet ilmastonmuutoksen hillinnäksi ja hiilineutraaliudun edistämiseksi ovat äärimmäisen tärkeitä luoden myös uusia liiketoimintamahdollisuuksia. Kuitenkin useat ohjelmat ja rahoituskanavat ovat jo kohdennettu ympäristökriteereihin, niin tämän avustuksen kohdalla on vaikuttavuuden näkökulmasta olennaista kohdistaa tuki kasvuun, kehittymiseen, innovointiin ja vientiin. On kuitenkin muistettava, ettei kaikkien pk-yritysten liiketoiminta kohdistu ilmastonmuutoksen hillintään. **Kansallisen kilpailukyvyn näkökulmasta olennaista on panostaa juuri tuottavuuden ja työllisyyden kehittämiseen**.

Kuopion alueen kauppakamari pitää erittäin tärkeänä ja **kannatettavana esitystä kehittämisavustuksen myöntämisestä poikkeuksellisissa oloissa** yrityksille toiminnan tukemiseksi ja sopeuttamiseksi sekä

maksuvalmiuden turvaamiseksi (29 §). Vallitseva pandemia on osoittanut, että varautuminen ennalta-arvaamattomiin poikkeustilanteisiin on välttämätöntä.

Suomi on jakautunut maantieteellisesti ja väestöllisesti. Erityisesti Pohjois- ja Itä-Suomi ovat harvaan asuttuna ja välimatkat ovat pitkät lisäten merkittävästi mm. logistiikkakustannuksia. Tässä yhteydessä on muistettava, että varsinkin liikenneinfrainvestoinnit ovat painottuneet vahvasti Etelä- ja Länsi-Suomeen. Itäisen Suomen liikenneyhteydet ovat jääneet jälkeen muun Suomen kehityksestä ja kasvavaa korjausvelkaa on keskimääräistä enemmän, lisäten edelleen yritysten kuljetuskustannuksia sekä heikentäen kilpailukykyä. Tarkasteltaessa alueiden erilaisuutta viennin arvon näkökulmasta, on se Itä- ja Pohjois-Suomessa Etelä- ja Länsi-Suomea alhaisempi. Näin ollen Suomen jakaminen neljään eri suuralueeseen ja **rahoituksen jaon painottaminen Pohjois- ja Itä-Suomeen on oikeudenmukaista sekä kannatettavaa**. Yhtä lailla on erittäin tärkeää, että kehittämisavustusta voitaisiin edelleen I ja II tukialueilla myöntää myös **suurten yritysten investointeihin** (6 §:n 1 momentti) (mm. kone- ja laitehankinnat sekä rakentamiseen). Lisäksi Kuopion alueen kauppakamari pitää myönteisenä sitä, että kehittämisavustuksen **toimialakattavuutta laajennettaisiin** (6 §:n 2 momentti) (ainoastaan kalatalouden, maatalouden ja metsätalouden alkutuotanto rajattaisiin pois kehittämisavustuksen piiristä).

Kunnioittavasti

Kuopion alueen kauppakamari

Kaija Savolainen
toimitusjohtaja

Kuopion alueen kauppakamari on liikkeellepaneva voima alueemme kasvulle ja elinvoimaisuudelle. Kauppakamarin yli 850 jäsentä Kuopion, Varkauden ja Ylä-Savon alueilta edustavat kattavasti Pohjois-Savon elinkeinoelämää.